

О.М. ЖДАНОВА, Л.Я. ЧЕХОВСЬКА

ЮВІЛЕЙ КАФЕДРИ РЕКРЕАЦІЇ ТА ОЗДОРОВЧОЇ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

У статті подано інформацію щодо становлення кафедри Рекреації та оздоровчої фізичної культури ЛДУФК. Згадується викладацький склад кафедри у різні роки. Зазначено про кафедра святкує свій 10-літній ювілей.

В статье подана информация относительно становления кафедры Рекреации и оздоровительной физической культуры ЛДУФК. Вспоминается преподавательский состав кафедры в разные годы. Отмечено о том, что кафедра празднует свой 10-летний юбилей.

In article the information is given in relation to becoming of department of Recreations and health physical culture. A teaching staff of department is remembered in different years. It is marked about that a department celebrates its 10-years-old anniversary.

Історія кафедри розпочалася у 1976 році, коли у ЛДУФК була утворена кафедра Управління та фізичної культури. Очолював кафедру доцент Смирнов Олексій Федорович. На кафедрі викладалися навчальні дисципліни: “Управління фізкультурним рухом”, “Історія фізичної культури”, “Спортивні споруди”, “Соціологія спорту”.

Викладацький склад кафедри в період 1976 – 1992 років включав: доцентів Смирнова О.Ф., Рабенко Є.М., Суника О.Б., Харабугу І.В., старших викладачів Пахольчишина М.С., Хому Б.М., Шевченка С.В., Бойко Ю.П., Щинова О.Є., Скавінського Ю.П., викладачів Жданову О.М., Пихтінку І.Я., Гребенюка В.А., Чеховську Л.Я. Лаборантами на кафедрі працювали: Моравська Т.О. та

У 1983 році на кафедрі почала працювати спеціалізація «Організація масової фізкультурно-оздоровчої роботи і туризму». В 1986 році відбувся перший випуск спеціалізації. Студентам було присвоєно кваліфікацію викладача-організатора фізкультурно-оздоровчої роботи і туризму.

У 1992 році у зв'язку з необхідністю поглиблення економічної підготовки фізкультурних спеціалістів у нових умовах господарювання незалежної України була проведена реорганізація зазначеної кафедри. Почала функціонувати нова кафедра «Управління та економіки фізичної культури». Очолив кафедру доцент Атаманюк Д.В.

Викладачі кафедри викладали наступні навчальні дисципліни: “Управління фізичною культурою”, “Економіку фізичної культури”, “Організацію та методику масової фізичної культури”, “Менеджмент та маркетинг”.

До викладацького складу кафедри в різні роки входили: доценти Смирнов О.Ф., Жданова О.М., старші викладачі Щинов О.Є., Пахольчишин М.С., викладачі Чеховська Л.Я., Філімонов Ю.О., Франчук В.І., Кость М.М., Оліяр Г.І., Лаборантами на кафедрі працювали: Моравська Т.О., Горобець Г.О.

У 1996 році для підготовки фахівців за спеціальністю «Рекреація та оздоровча фізична культура» була заснована кафедра Рекреації та оздоровчої фізичної культури, яку очолила професор Жданова О.М. Її викладацький склад вирішував завдання озброєння майбутніх фізкультурних фахівців знаннями з організації та методики оздоровчої фізичної культури, рекреаційних технологій, оздоровчого туризму, управління сферою фізичного виховання і спорту.

Викладацький склад кафедри за десять років її існування включав: доцентів Котову І.В., Димко М.В., Грибовську І.Б., Костя М.М.; ст. викладачів Щинова О.Є., Романця М.П., викладачів Франчука С.А., Козія Ю.С., Мочернюка В., Кухтія А.О., Білошицького Т.О., Тимошенко Л.О.

З 1998-1999 навчального року на кафедрі, в рамках спеціальності «Фізичне виховання», почала працювати спеціалізація «Рекреаційно-оздоровча та туристична діяльність», яка з наступного року розділилася на дві спеціалізації: “Рекреаційно-оздоровча діяльність” та “Спортивно-оздоровчий туризм”. Це було пов'язано із потребами диференціації, поглибленого вивчення і вдосконалення студентів у рекреаційно-оздоровчій та туристичній діяльності. На кожній з них навчалася по половині студентів випускного курсу спеціальності «Фізичне виховання», які поєднували теоретичну підготовку із практичними туристськими та оздоровчими заняттями.

У 2003 - 2004 навчальному році ЛДУФК залучився до підготовки кадрів для туристичної сфери, було започатковано новий напрям освіти і нову спеціальність – «Туризм». Назва кафедри змінилася словом «Туризм». На кафедру було здійснено перший набір студентів, які розпочали навчання за спеціальністю «Туризм».

У 2004-2005 навчальному році, на базі кафедри Рекреації та оздоровчої фізичної культури, в інституті була утворена самостійна кафедра - Теорії та методики туризму. В результаті реорганізації зменшився кадровий склад кафедри і вона набула колишньої назви - Рекреації та оздоровчої фізичної культури. Перелік навчальних дисциплін поповнився новими, які відповідають профілю кафедри.

У ювілейний для університету і кафедри 2006 рік на кафедрі викладають навчальні дисципліни студентам, магістрантам і аспірантам інституту:

Жданова Ольга Миколаївна - завідувач кафедри, кандидат педагогічних наук, професор, майстер спорту з кульової стрільби.

Викладає: “Управління в сфері фізичного виховання і спорту”, “Організацію і методику спортивно-оздоровчої роботи”, “Професійну риторичку”.

Підготувала 6 кандидатів наук, автор 120 наукових праць. В їх числі - навчальні посібники з грифом Міністерства освіти і науки України

1. “Управління фізичною культурою” – Львів, 1996р. – 127 с.

2. “Організація та методика оздоровчої фізичної культури і рекреаційного туризму”. – Луцьк; “Вежа”, 2000р. – 248с.

Педагогічний стаж роботи у ЛДІФК – 31 рік.

Данилевич Мирослава Василівна - декан факультету фізичної реабілітації, оздоровчої фізичної культури і туризму, доцент, кандидат наук з фізичного виховання і спорту, “Відмінник освіти України”, майстер спорту зі стрільби з луку.

Викладає “Організацію і методику оздоровчої фізичної культури”. Опублікувала 65 наукових праць.

Педагогічний стаж роботи у ЛДІФК – 16 років.

Грибовська Ірина Борисівна – доцент, кандидат наук з фізичного виховання і спорту, кандидат в майстри спорту з художньої гімнастики.

Викладає “Організацію і методику оздоровчої фізичної культури”, “Рекреаційно-спортивну роботу”. Опублікувала 45 наукових праць.

Педагогічний стаж роботи у ЛДІФК – 15 років.

Чеховська Любов Ярославівна - доцент, кандидат наук з фізичного виховання і спорту, кандидат в майстри спорту з хокею на траві.

Викладає “Управління в сфері спорту”, “Сучасні технології в оздоровчій фізичній культурі” та спеціалізацію “Рекреаційно - оздоровча діяльність”. Опублікувала 55 наукових праць. Видала навчальні посібники затверджені вченою радою ЛДІФК та ЛВІСВ:

1. Основи рекреаційно-оздоровчої діяльності. – Львів: ЦПД, 2006.- 84 с.

2. Історичні аспекти розвитку фізичної культури: Навчальний посібник. - Львів: ЛНУ “Львівська Політехніка”, 2005.- 144с.

Педагогічний стаж роботи у ЛДІФК – 17 років.

Блистів Тарас Васильович – викладач, випускник аспірантури 2003 року, кандидат в майстри спорту з веслування та спортивного туризму, президент міської федерації спортивного туризму. Проводить семінарські і практичні заняття з “Організації та методики спортивно - оздоровчої роботи” та “Управління в сфері фізичного виховання”. Опублікував 16 наукових праць. Видав навчальний посібник, затверджений вченою радою ЛДІФК:

1. Теорія і практика туристичних походів. – Львів: „Українські Технології”, 2006.- 132 с.

Педагогічний стаж роботи у ЛДІФК – 7 років.

Моравська Тетяна Олександрівна – старший лаборант кафедри, випускниця ЛДУФК, стаж роботи в інституті – 31 рік.

Кафедра співпрацює з:

- Регіональним науково-аналітичним центром рекреації і туризму «Наші гори» (з 1997 року).

- Регіональним ландшафтним парком «Знесіння» (з 1998 року).

- Центром творчості дітей та юнацтва Галичини (з 2002 року).

- Львівською обласною рятувальною службою (з 2003 року) .

- Львівським обласним центром краєзнавства, екскурсій і туризму учнівської молоді (з 2002 року).

У травні 2006 року проведена ювілейна V Всеукраїнська конференція «Проблеми активізації рекреаційно-оздоровчої діяльності населення», яка присвячувалась 60-річчю ЛДІФК та 10-річчю кафедри.

Щорічно 27 вересня кафедра бере участь в організації святкування Всесвітнього Дня туризму. 27 вересня 2006 року на території Регіонального ландшафтного парку „Знесіння” о 15.00 годині відбувається Університетське туристсько-спортивне свято.

А.М. ЗАЧЕПА

ІДЕЯ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ

У статті автором розглядаються напрями роботи, спрямованої на активізацію процесів формування громадянського суспільства в Україні.

В статье автором рассматриваются тенденции работы, которая направлена на активизацию процессов формирования гражданского общества в Украине.

In the article the directions of the work directed on activization of processes of formation of a civil society in Ukraine are examined.

Громадянське суспільство означає устрій суспільства з точки зору інтересів кожного його громадянина. Звідси і поняття «громадянин» – не просто людина або індивід, а особа, суб'єкт особистих прав, своїх законних повноважень, встановлених суспільством.

В широкому значенні громадянське суспільство включає всю безпосередньо не охоплену державною частиною суспільства. Воно виникає як незалежна від неї сфера. В цьому значенні громадянське суспільство сумісно не тільки з демократією, але і з авторитаризмом. Лише авторитаризм означає повну або часткову абсорбцію громадянського суспільства політичною владою.

Найчастіше термін «громадянське суспільство» вживається у вузькому, власному значенні і розуміється як певний рівень розвитку громадянського суспільства в широкому розумінні. В основі концепції громадянського суспільства в його вузькому розумінні лежить прагнення гарантувати свободу життєвих проявів особи, відгородити її від свавілля і небажаного втручання з боку державної влади, обмежити сферу діяльності держави, поставити його під контроль народу [1].

Теорія громадянського суспільства складалася в рамках лібералізму і зв'язана з творчістю Дж. Руссо, Іммануїла Канта, Гегеля і інших мислителів минулого.

Громадянське суспільство - продукт буржуазної епохи, ринку і демократії. Сфера вільної гри громадянсько-власницьких інтересів і індивідуалізму. Воно формується здебільшого знизу, як результат розчленування індивідів, їхнього перетворення з підданих держави у вільних громадян-власників, з яких взяти на себе господарську і політичну відповідальність [3, 5].

Громадянське суспільство має складну структуру. Воно включає господарські, економічні, соціальні, релігійні і правові відносини, мораль і політичні відношення між індивідами як первинними суб'єктами політичного життя, партіями, групами інтересів та ін.

На відміну від держави, в громадянському суспільстві панують не вертикальні, а горизонтальні зв'язки, відношення конкуренції і солідарності між юридично вільними і рівноправними партнерами.

В сучасних умовах провести чітку грань між громадянським суспільством і державою фактично складно. Але не дивлячись на це, розподіл на громадянське суспільство і державу не втрачає своєї актуальності і служить передусім своєчасному відкриттю і запобіганню тоталітарних тенденцій, забезпеченню суверенітету народу по відношенню до влади, свободи особи.

Для посттоталітарних країн формування громадянського суспільства являє собою необхідну умову їх переходу до ринку і правової державності.

Правова держава, на думку сучасної науки, це реальне втілення конституційної державності. Її основою лежить прагнення захистити людину від державного терору, дрібної опіки з боку органів влади, гарантувати індивідуальну свободу особи і її основні права.

Правова держава – це держава, обмежена в своїх діях правом, що захищають свободу і інші права особи і що підпорядковують владу волі суверенного народу.

Відношення між особою і владою визначаються в ній конституцією, що виступає суспільним договором між народом і владою.

У відношеннях між державою і громадянами пріоритет належить правам людини, що не повинні бути порушені законами держави і її діями. Для того, щоб народ міг контролювати державу, необхідно розподілити владу на законодавчу, виконавчу і судову.